

[Harald Petersen.]

Forholdstalsvalg i Amtskredse. Det er den logiske Konsekvens af det Forslag, der her foreligger, og jeg er spændt paa, om man vil drage den eller kræve den draget, og om man kan faa Flertal derfor. Efter min Vurdering er Begrebet Opstillingskredse efter dette Lovforslags Princip nu kun en Narresut. Opstillingskredsene har ikke i lang Tid været Valgkredse, taget hver for sig, men man har dog bevaret det System, at der skulde vælges lige saa mange Folketingsmænd, som der fandtes Opstillingskredse i Landet. Med det her forelagte Forslag er Opstillingskredsene reduceret til at være tomme Titler uden Indhold, og det System, man her foreslaar knæsat, vil efterhaanden gøre Gabet mellem Folketingsmændene og Folketingsmændenes Vælgere uoverstigeligt, medens en Valglov, der var forstandig, burde gaa i modsat Retning og søge at knytte Folkerepræsentanterne og Vælgerne nærmere sammen.

Jeg vil derefter gerne fremsætte et Par Bemærkninger om den anden nye Hovedbestemmelse i det forelagte Forslag, § 23, der omhandler Adgangen til at oprette nye Partier her i Landet. I den Forhaandsanmeldelse af Regeringsforslaget, der fandt Sted i en vis Del af den informerede Presse, hed det rygtevis, at man nu vilde kræve 50 000 Vælgeres Underskrift til Anmeldelse af et nyt Parti. Nu har Virkeligheden overtrumfet Rygtet, idet Forslaget som bekendt kræver 60 000 Vælgere sat i Aktion for at faa anmeldt et nyt Parti her i Landet. Appetitten er altsaa vokset under Maaltidet. Man mindes den berømte Replik fra Jacob von Thybo: Herren kan roligt sætte et Nul til.

Den højtærede Minister har naturligvis søgt at give en Forklaring paa dette Fænomen, og Forklaringen findes Sp. 1586, hvor den højtærede Minister siger:

„Denne Skærpelse af Betingelserne for nye Partiers Ret til at deltage i Folketingsvalg maa ikke ses som et Forsøg paa at holde berettigede politiske Nydannelser ude fra Rigsdagen, men kun som et Forsøg paa at skabe Garanti for, at disse Nydannelser har saa stor Tilslutning i Befolkningen, at der er Rimelighed i at give dem Adgang til at medvirke i Lovgivningsarbejdet.“

Det er nogle meget vidtgaende Skøn, der her er henlagt til den højtærede Minister. Han skal skønne over, hvad der er berettiget, han skal skønne over Garantierne, og han skal skønne over, hvad der er Rimelighed i. Det forekommer mig, at denne For-

klaring er lige saa forlegen som den er skruet. I Realiteten er den foreslaede Bestemmelse jo et Forbud mod nye Partidannelser og et Forsøg paa at indføre Monopol for de i Øjeblikket bestaaende Partier.

Jeg vil gerne her over for den højtærede Minister og Ordføreren rejse to Spørgsmaal. For det første: Hvorledes skal denne partipolitiske Monopol- og Trustdannelse forenes med Regeringens absolutte Krav om den talmæssigt ligelige og matematiske Retfærdigheds Princip? For det andet: Hvorledes kan Regeringen ud fra sine egne Forudsætninger være med til at nedlægge et lovmæssigt Forbud mod, at 59 999 Vælgere, der dog hidtil har kunnet vælge adskillige Medlemmer til Folketinget, overhovedet faar nogen som helst Repræsentation for deres Anskuelser i Folketinget? For mig at se er der her en meget daarlig Overensstemmelse mellem Regeringens Udgangspunkt og dens Slutresultat.

Den høje Regering arbejder jo meget med Formler, matematiske Formler. Den Formel, som passende kunde anvendes paa denne Valglovsmekanik, og som i Virkeligheden lettere kunde tilpasses til Forslagets øvrige Teknik, var følgende: Hensyntagen til Befolkningstallet og Vælgertallet + 25 Gange den socialdemokratiske Angst for at respektere Vælgerens Ret og Indflydelse i et folkestyret Samfund. Hvis man vil kalde Vælgerindflydelsen for x , kan Regeringen ogsaa faa sin Lyst styret med Hensyn til Formler ved at opstille Ligningen: $x = \text{Vælgerindflydelsen} = \text{Kvadratrod af Nul}$. Saa vil Matematikken have faaet alle sine Symboler og alt, hvad den har Krav paa, og Vælgerne vil have faaet nøjagtigt det, der er tiltænkt dem.

At der bør være en naturlig Baggrund vælgermæssigt set for at faa Adgang til Repræsentation paa Rigsdagen, vil jeg ingenlunde benægte, men efter næsten en Menneskealders Udvikling under en Valglov af en bestemt Type vil det føles som en grov Uret, naar der nu kræves 60 000 Underskrifter til Anmeldelse af et nyt Parti mod hidtil 10 000. Naar dette Tal i sin Tid er valgt, er det naturligvis, fordi det dengang saa nogenlunde svarede til Stemmegennemsnittet for et Mandat. Siden da er dette Stemmegennemsnit jo hævet betydeligt, men saavel denne Bestemmelse som Bestemmelsen om, at der skal fire Folketingsmænd til for at danne et nyt Parti, finder Venstre lidet stemmende med demokratisk Tænkesæt og naturlig Respekt for Vælgerne.

Den højtærede Minister udtalte i sin Forelæggelsestale, at der var to Hensyn,